

**RESPOSTA A LES AL·LEGACIONS PRESENTADES A L'INVENTARI DE
CAMINS MUNICIPALS DE VILADRAU**

Viladrau, 24 de febrer de 2014

Dr. Xavier Campillo i Besses

Geògraf col·legiat núm. 861.

Soci núm. 365 de l'Associació Catalana
de Pèrits Judicials i Forenses

Resum de les al·legacions:

Camí 02 [03] Camí de Viladrau a Sant Segimon i el Brull:	Desestimació
Camí 03 [05] Camí de l'Empriu:	Estimació parcial
Camí 04 [06] Camí de Coll Pregon:	Desestimació
Camí 06 [08] Camí del Pla de Montfalcó al Pont del Noguer:	Estimació parcial
Camí 07 [09] Camí vell de Taradell i Tona:	Desestimació
Camí 08 [10] Camí vell de Vilalleons:	Desestimació
Camí 09 [12] Camí vell de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort:	Desestimació
Camí 10 [13] Camí del Prat de l'Orella:	Estimació parcial
Camí 12 [15] Camí ral de Vic:	Estimació parcial
Camí 13 [16] Camí de Viladrau a Sant Hilari:	Desestimació
Camí 14 [17] Camí de Cerdans:	Estimació
Camí 15 [19] Camí de Santa Fe:	Desestimació
Camí 16 [20] Camí de Sant Segimon al Matagalls:	Desestimació
Camí 17 [21] Camí vell de Lliors:	Desestimació
Camí 18 [22] Camí vell de Santa Fe:	Estimació
Camí 20 [29] Camí de Vic a Sant Segimon:	Desestimació
Camí 22 [33] Camí de les Casiques:	Estimació
Camí 23 [34] Camí de les Farigoles:	Desestimació
Camí 24 [35] Camí vell de Vic per l'Estrany:	Estimació

Documentació analitzada

Doc. núm. 1. Plano de una porción de terreno que comprende la Plana de Vich y sus inmediaciones con los caminos que desde Vich salen en todas direcciones. 1813. Centro Geográfico del Ejército.

<http://bibliotecavirtualdefensa.es/BVMDefensa/i18n/consulta/registro.cmd?id=643>

Doc. núm. 2. Plano de las Guillerías...(y del Montseny) / ejecutado por el Cuerpo de E.M. del Ejército en 1888 y publicado por el Depósito de la Guerra. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

<http://cartotecadigital.icc.cat/cdm/compoundobject/collection/catalunya/id/2468/rec/2>

Doc. núm. 3. Plano de Cataluña publicado por RM. Escala 1:300.000. Any 1894. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

<http://cartotecadigital.icc.cat/cdm/singleitem/collection/catalunya/id/1617/rec/1>

Doc. núm. 4. Mapa de la regió del Montseny. Any 1912. Cartoteca del Centre Excursionista de Catalunya.

Doc. núm. 5. Mapa Militar itinerario de España. Formado por el Cuerpo de Estado mayor del Ejército. Hoja 29. Escala 1:200.000. Any 1914. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 6. Mapa del Montseny. Any 1924. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

<http://cartotecadigital.icc.cat/cdm/singleitem/collection/catalunya/id/1050/rec/10>

Doc. núm. 7. Provincia de Gerona. Término municipal de Viladrau-Espinelvas. Planimetría. E. 1:25.000. 1928. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

Doc. núm. 8. Ferran Tolosa i Cabani, (1998) "Camins tradicionals de Viladrau", *Monografies del Montseny* 13. Arxiu municipal de Viladrau.

Doc. núm. 9. <http://parroquiadeviladrau.wordpress.com/historia/ermita-de-lerola/>

Doc. núm. 10. Pascual Madoz (1849) "Viladrau", *Diccionario Geográfico-Estadístico-Histórico de España y sus Posesiones de Ultramar*, Vol. 14, p. 66. <http://books.google.es/books?id=Hin8IDgiHBkC&pg=PA66&dq=pascual+madoz+matagalls&hl=ca&sa=X&ei=87EDU5aLF8rOygP6qoCgCA&ved=0CDkQ6AEwAQ#v=onepage&q=pascual%20madoz%20matagalls&f=false>

Doc. núm. 11. Joan López i Cortijo (1989) "Camins del Montseny", *Monografies del Montseny*, 4. P. 121. Arxiu municipal de Viladrau.

Doc. núm. 12. Declaració signada a l'Ajuntament amb data juny de 1925 per veïns i propietaris de Viladrau. Aportada pel Sr. Antonio Bofill Portabella.

Doc. núm. 13. Certificat amb data 18 de desembre de 1940 despatxat per José Malats Gallés, secretari de l'Ajuntament de Viladrau, amb la transcripció d'un acord municipal adoptat amb data 9 de juliol de 1925. Aportat pel Sr. Antonio Bofill Portabella.

Doc. núm. 14. Transcripció feta amb data 12 de novembre de 1974 davant del notari de Barcelona Isidoro Aurelio Fernandez Anadón d'un ofici de l'Alcaldia de Viladrau original del 13 de juliol de 1925. Aportada pel Sr. Antonio Bofill Portabella.

Doc. núm. 15. Nota simple de la finca 1512 de Viladrau, aportada pels mateixos al·legants.

Doc. núm. 16. Catalunya. Dibujado y litografiado en el Depósito de Guerra. Escala 1:200.000. Any 1873. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. <http://cartotecadigital.icc.cat/cdm/singleitem/collection/catalunya/id/1761/rec/1>

Doc. núm. 17. Província de Barcelona. Término municipal de Taradell. Planimetria. E. 1:25.000. 1924. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

Doc. núm. 18. Carta del Sr. Alexandre Serrahima adreçada a l'Alcalde de Viladrau, Sr. Xavier Bellvehí, amb data 20 de maig de 2013.

Doc. núm. 19. Carta adreçada dels Srs. Alexandre Serrahima i Jordi Figueras adreçada a l'Alcalde de Viladrau, Sr. Xavier Bellvehí, amb data 11 de juliol de 2013.

Doc. núm. 20. Província de Barcelona. Término municipal de Vilalleons. Planimetria. E. 1:25.000. 1925. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

Doc. Núm. 21. Antoni Pladevall Font "Rodalia i Consuetud de la parròquia de Viladrau", Monografies del Montseny, N° 1, 1986.

Doc. Núm. 22. Nota simple de la finca 52/A de Viladrau, aportada pels mateixos al·legants.

Doc. Núm. 23. Nota simple de la finca 757 de Viladrau.

Doc. Núm. 24. Carta del Subdirector General de Boscos del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya amb data 13 de desembre de 2013 adreçada a l'Ajuntament de Viladrau. Arxiu municipal de Viladrau.

Doc. núm. 25. Nota simple de la finca 145 de Viladrau, aportada pels mateixos al·legants.

Doc. Núm. 26. *Plano Geométrico de los Terrenos comprendidos entre Monsen, Pla de las Arenas, Coll de Buch, Pueblo de Espinelbas y Viladrau*, 1813. Cartoteca del Centro Geográfico del Ejército. <http://bvpb.mcu.es/es/consulta/registro.cmd?id=408615>

Doc. núm. 27. Província de Girona. Término municipal de Arbucias. Planimetria. E. 1:25.000. 1925. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

Doc. núm. 28. Nota simple de la finca 58/A de Viladrau, aportada pels mateixos al·legants.

Doc. núm. 29. Notificació de la concessió de llicència urbanística per a les obres d'habilitació de la masia El Martí, amb data 22 de gener de 1999. Arxiu municipal de Viladrau.

Doc. núm. 30. Projecte bàsic d'habilitació del Mas Martí com a local per a catering. Memòria descriptiva. Arxiu municipal de Viladrau.

Doc. núm. 31. Artur Osona (1893) *Guia Itineraria de las Montañas de la Región del Montseny*. Biblioteca del Centre Excursionista de Catalunya.

Doc. núm. 32. *Amillaramiento de la riqueza rústica y pecuaria. Término municipal de Viladrau*. 1951. Arxiu Històric de Girona.

Doc. núm. 33. Ferran Miralles, Arnau Queralt, Pere Sala (2002) "Els camins ramaders del Vallès Oriental", *Revista del Centre d'Estudis de Granollers*.

Doc. núm. 34. Cadastre antic de Viladrau. 1956. Arxiu Històric de Girona.

Doc. núm. 35. Xavier Campillo i Besses (2007) *Informe pericial dels camins de la finca del Masnou de Viladrau*.

Doc. núm. 36. *Suplemento e índice general al tomo tercero del Diario de Barcelona cautiva. En la Oficina de Antonio Brusi*, 1817.

http://books.google.es/books?id=m3_4lK2XVPcC&printsec=frontcover&dq=Suplemento+e+%C3%ADndice+general+al+tomo+tercero+del+Diario+de+Barcelona+cautiva&hl=ca&sa=X&ei=KskEU8eZN-Pe7AbEvoHIAg&ved=0CEAQ6AEwAA#v=onepage&q=Viladrau&f=false

Doc. núm. 37. Mapa d'expropiacions del projecte de "Carretera de tercer orden de Arbucias a Vich" 1917. Arxiu Històric de Girona.

Doc. núm. 38. Proyecto de carretera de 3er orden de Arbucias a Vich por Espinelvas, Viladrau y Taradell. 1899, Arxiu Històric de Girona.

Doc. núm. 39. Informe d'en Joaquim Arxé i Ordeic, alcalde de Viladrau, amb data 3 de novembre de 1993, relatiu a la propietat del camí del Mas de La Noguerola a la Sala.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 02 [03] Camí de Viladrau a Sant Segimon i el Brull

Motius al·legats:

El camí és privat en base a les següents consideracions:

- La secció del camí que és camí ramader accedeix als Emprius del Montseny, de propietat privada d'acord amb la Concòrdia de 1833.
- El tram final del camí és privat segons el contingut de la sentència dictada amb data 9 de setembre de 1959
- Es tracta d'un sender que només permet el trànsit de persones.
- El seu manteniment i conservació sempre s'ha dut a terme per part i a càrrec de la propietat que travessa, sense que l'Ajuntament hagi finançat ni participat mai en aquestes tasques.
- L'accés a l'oratori de la Mare de Déu de l'Erola, es produeix un cop l'any.... per tant el seu ús és esporàdic i per tolerància de la propietat particular que n'és la seva titular.
- El Santuari de Sant Segimon és una finca privada reservada al gaudi exclusiu i exclouent del seu propietari.

Valoració de les al·legacions:

Les referències a la secció compartida amb el camí de l'Empriu es contesten en l'al·legació relativa a aquest camí (camí 03 [05]).

El camí de Viladrau i Sant Segimon al Brull és el camí d'ús públic més profusament documentat del municipi de Viladrau. El camí és també el camí històric més distintiu per la seva significació religiosa i popular.

El camí amb el seu traçat apareix clarament documentat a la cartografia històrica (s'exclou la cartografia moderna, molt més abundant a partir de la segona meitat del segle XX):

Doc. núm. 1. Plano de una porción de terreno que comprende la Plana de Vich y sus inmediaciones con los caminos que desde Vich salen en todas direcciones. Cartoteca del Centro Geográfico del Ejército. Colección: SG. Signatura: Ar.F-T.7-C.3-240. Any 1813.

Doc. núm. 2. Plano de las Guillerías...(y del Montseny) / ejecutado por el Cuerpo de E.M. del Ejército en 1888 y publicado por el Depósito de la Guerra. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 3. Plano de Cataluña publicado por RM. Escala 1:300.000. Any 1894. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 4. Mapa de la región del Montseny. Any 1912. Cartoteca del Centre Excursionista de Catalunya.

Doc. núm. 5. Mapa Militar itinerario de España. Formado por el Cuerpo de Estado mayor del Ejército. Hoja 29. Escala 1:200.000. Any 1914. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 6. Mapa del Montseny. Any 1924. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 7. Provincia de Gerona. Término municipal de Viladrau-Espinelvas. Planimetría. E. 1:25.000. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional. 1928. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

Pel que fa a les fonts cartogràfiques cal destacar dos aspectes:

1. El camí figura en mapes de caràcter general de naturalesa diversa (militar, oficial, excursionista), que per la seva dimensió o escala recullen necessàriament

la xarxa viària de naturalesa estructurant, tal com fan actualment els moderns mapes de carreteres. No són mapes de finca ni que recullin camins interns d'ús privatiu, al servei de les finques dels seus titulars. Aquest fet l'il·lustra de forma especialment clara la identificació del camí de Vic a Sant Segimon (que documenta el Document núm. 7), així com la del camí del Brull a Sant Segimon (v. l'epígraf que segueix). Es tracta en ambdós casos de camins amb una longitud de molts kilòmetres, que travessen multitud de municipis i finques particulars, fet que subratlla la seva naturalesa de camins d'ús públic d'àmbit comarcal. La pretensió que aquests camins són privats és absurda des d'una perspectiva geogràfica i històrica del funcionament del sistema de comunicacions del municipi de Viladrau i de les comarques d'Osona i del Vallès Oriental, atès que no es tracta de camins de servei de les finques “*Els camins que serveixen per a l'ús particular i exclusiu d'una hisenda o diverses hisendes, són camins privats...*”,¹ ídem “*Els camins de servei o d'accés, de titularitat pública o privada, construïts com a elements auxiliars o complementaris de les activitats específiques de les persones titulars.*”²

2. El camí de Sant Segimon apareix també com el camí lògic i natural al coll de Font Pomereta i a la collada de Coll Formic (veritable nus de comunicacions del Montseny), constituïnt la via d'accés de Viladrau a les valls i pobles situats al vessant sud del Matagalls: El Brull, Sant Cristòfol de la Castanya, La Móra, Aiguafreda, etc.

Específicament, la planimetria del Brull (el primer mapa oficial del terme municipal) elaborada pels topògrafs del Instituto Geogràfico Nacional [Provincia de Barcelona. Término municipal de Brull. Planimetria. E. 1:25.000. Any 1927. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional] documenta i senyala el “Camino de Sant Segimon”, que correspon alhora lògicament al camí ral de Viladrau al Brull, tal com subratlla l'estudiós de Viladrau, Ferran Tolosa i Cabani (Doc. núm. 8): “*Camí antic de Viladrau a Sant Segimon, el Brull i Collformic. Aquest era un camí molt important, usat per diferents motius segons cada cas. Així era el camí de pelegrins cap a l'ermita de Sant Segimon... i també com a via de comunicació entre Viladrau i el Brull, a més d'altres pobles del sud de la plana de Vic.*” Ídem “*Camí antic de Sant Segimon al Brull. El camí surt en forma de tirany del collet de les Tres Creus, en el camí carreter de Sant Segimon a Sant Andreu de la Castanya, amb tendència a davallar per creuar el torrent dels Rentadors i pujar pel costat de ponent del torrent i anar a trobar el collet de font Pomereta. Des d'aquí pel collet de les Garrotades fins al Brull.*”

Ídem el web de la parròquia de Sant Martí de Viladrau: “[Ermita de l'Erola] *Situada en el camí antic de Viladrau a Sant Segimon i al Brull*” (Doc. núm. 9).³

També Artur Osona l'any 1893 senyala que el camí del Brull es part igualment del camí de Balenyà a Sant Segimon: “*Nº1 De Balenyà a Sant Segimon... Iglesia del Brull...Font de la Pomereta...*” (Doc. núm. 31).

¹ Costumari Català, Vol. II. *Costums sobre termenals, camins i aigües, en terres de pagès.* Recollits per l'Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat de Catalunya. Barcelona, 1921. P. 40.

² Article 2.2.c de DECRET LEGISLATIU 2/2009, de 25 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de carreteres.

³ <http://parroquiadeviladrau.wordpress.com/historia/ermita-de-lerola/>

Pel que fa a la funcionalitat del camí, històricament és tant un camí romeu com un camí veïnal o ral, d'acord amb la definició popular que recullen els diccionaris⁴ i el Costumari Català.⁵

Pel que fa al camí ral és prou conegut que el mateix santuari de Sant Segimon ofería servei d'hostatgeria fins a la Guerra Civil, al servei dels vianants que feien el camí públic.

Quant a la tradició religiosa del camí cal subratllar primerament la significació social del santuari, que depassa els límits de Viladrau assolint, tal com he senyalat, Balenyà, el Brull, o la mateixa ciutat de Vic. Pascual Madoz (1849) al seu prestigiós *Diccionario Geográfico* (Doc. núm. 10) subratlla la influència supracomarcal del santuari “*muy frecuentada en los meses de agosto y setiembre por las gentes de la Selva, del Vallés, llano de Vich, Guillerías, y aún del Ampurdan, después de la recolección de granos.*”

Els orígens del santuari de Sant Segimon es remunten al segle XIII i els de l'ermita de Sant Miquel dels Barretons al segle XVI.

Malgrat que el santuari passà a mans privades amb la desamortització, l'any 1837, subsistí la devoció religiosa. A Sant Segimon no s'hi anava una sola vegada a l'any sinó que s'hi feien dues processons. La primera, l'aplec de Sant Segimon, se celebrava encara a l'inici de segle XX, el 30 d'abril.⁶ Aquest aplec fou reprès l'any 1959 i segueix en l'actualitat, el primer diumenge del mes de maig.⁷ La segona era la processó de les Lletanies. A més, des del 1991, s'hi fa l'entronització del pessebre.⁸

D'altra banda, el camí constitueix l'accés no solament al santuari sinó també a l'ermita de l'Erola (propietat de la parròquia de Viladrau), que celebra el seu propi aplec l'últim diumenge de maig, i també l'oratori de Sant Camil de Lel·lis i a la capella de Sant Miquel dels Barretons.

Alhora, el camí de Sant Segimon (junt amb el camí de Sant Marçal), constituïa la principal sortida del municipi en direcció Sud. Al coll de Font Pomereta entroncava amb el camí de Coll Formic i el Pla de la Calma, per on baixaven els camins que anaven al Vallès (Granollers, Cardedeu, Llinars...), camins que seguien també els ramats transhumants tal com documenta l'estudi “Els camins ramaders del Vallès Oriental”, encarregat per la Diputació de Barcelona l'any 1999 (Doc. núm. 33): “*D'aquest indret [el Molí Espatllat] surt el camí ramader de la Calma, que s'enfila cap al Montseny per la collada de Sobrevia i coll Formic i recorre tot el pla de la Calma abans de davallar cap a les pastures d'hivern de Samalús, Canoves i Sant Pere de Vilamajor.*” El camí de Sant Segimon constitueix el camí lògic i natural d'accés dels viladrauencs a aquest gran eix regional tal com subratlla Ferran Tolosa i Cabani (Doc. núm. 8): “*Aquest camí era un camí molt important... com a camí ramader per a dur el bestiar cap al Vallès...*”

⁴ Diccionari IEC: 1 18 [LC] [AGR] **camí ral** Camí públic de més trànsit utilitzat per a les comunicacions abans de la construcció de les carreteres.; Diccionari Català-Valencià-Balear: 2. a) **Camí real**: camí que posa en comunicació les poblacions principals; n) **Camí veïnal**: el camí que va de poble a poble, o del poble al camí real o a la carretera

⁵ “241. Camí ral. – És el nom dels camins que en temps antic, quan no hi havia carreteres, portaven de comarca a comarca, o, més pròpiament, de la població major d'una comarca a la major d'una altra, o de la població on se celebrava el mercat més gros de la una, a aquella en que se celebrava el principal de l'altra.” P. 77.

⁶ <http://parroquiadeviladrau.wordpress.com/Historia/sant-segimon/>

⁷ <http://www.santsegimon.com/ca/noticies.html>

⁸ M.Feliu, I.López, X.López, Ll.Pagespetit. *Viladrau* (1993) Quaderns de la Revista de Girona. Diputació de Girona. P. 13.

La sentència dictada amb data 9 de setembre de 1959 no afecta el camí inventariat. Aquesta es refereix exclusivament a la secció del camí rodat o pista per a vehicles que va del Pla de Cincous al santuari a través de la Solana de Sant Miquel dels Barretons. Aquesta secció que figurava a l'esborrany d'inventari de camins municipals es va suprimir atenent a les indicacions dels propietaris deixant solament el camí tradicional que s'enfila al Coll de Fontpomereta tal com demostra la cartografia històrica ja ressenyada. La mateixa sentència nega la necessitat de trànsit per la pista construïda, de propietat privada, precisament perquè ja hi ha el camí públic que condueix a Sant Segimon a través de la Solana de Sant Miquel: *“siendo innegable que al lugar de San Segismundo se le podía llegar siempre a través de distintos accesos y caminos, según se acredita por el plano unido al dicho Doc. lo que corroboran los testigos y el informe pericial, como en cuanto a la llamada Solana de San Miguel, carece de base real y de propio fundamento jurídico, la constitución de servidumbre.”*

A l'últim, el camí inventariat és un camí de ferradura, amb una amplada mitjana inferior a 2 metres, tal com senyala la fitxa de l'inventari i reconeixen els mateixos al·legants. Es tracta a més d'un camí empedrat, fet que subratlla la importància del camí públic, tal com senyala Joan López i Cortijo (Doc. núm. 11): *“Certament, els camins empedrats hi són raríssims al Montseny. Un d'ells és el camí tradicional de Viladrau a Sant Segimon...”*⁹

Resposta a les al·legacions:

Desestimació. És un camí públic profusament documentat, d'ús públic des de temps immemorial, de titularitat municipal en la seva condició de camí romeu de Sant Segimon i veïnal del Brull i altres localitats veïnes.

⁹ Joan López i Cortijo (1989) “Camins del Montseny”, *Monografies del Montseny*, 4. P. 121.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 03 [05] Camí de l'Empriu

Motius al·legats:

- És un camí privat perquè accedeix als emprius privats del Matagalls
- Es un camí secundari de desembosc al Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal de la finca La Sala
- El camí ha estat per a l'explotació forestal de la finca "La Sala" i les despeses de manteniment han estat suportades pels seu propietaris.

Valoració de les al·legacions:

El camí de l'Empriu és un camí poc documentat, malgrat que el descriu Ferran Tolosa i Cabani (Doc. núm. 8). Bona part del camí apareix segregat de les parcel·les privades al cadastre antic de 1956 i manté la titularitat cadastral pública al cadastre vigent. D'altra banda, el camí inventariat forma part d'alguns dels itineraris més populars de Viladrau, com ara l'anomenat camí dels Ponts Perduts. Sobre aquestes bases es va inventariar inicialment.

Tanmateix, bo i mantenint la presumpció de camí d'ús públic, caldria aprofundir el coneixement del camí, per exemple amb testimonis orals sobre el seu origen, naturalesa i ús, abans d'incloure'l a l'inventari.

Això no obstant, la primera secció del camí, entre els Molins i la Sala, que desemboca al camí vell de Vic a Sant Segimon, sí que està ben documentada. Concretament, la cartografia històrica recull el camí de ferradura (amb una amplada inferior a 2 metres) almenys des del 1888 (Doc. núm. 2). El camí reapareix al mapa de la regió del Montseny, de 1912 (Doc. núm. 4), i el recull igualment el cadastre antic de 1956 (Doc. núm. 34). Aquesta secció manté la titularitat cadastral pública.

Ferran Tolosa i Cabani el descriu, a més, com una variant del camí de Sant Segimon: *"Des d'aquí s'arriba als Molins. Actualment es pren el camí que fent una mica de pendent va a les cases de Can Bosc, però en descripcions i mapes de fa uns anys, l'itinerari principal sembla que anava a la Sala Vella, després a la Sala Nova, i d'allà cap a l'Ermita de l'Erola [des de la Sala, seguia el camí inventariat de Vic a Sant Segimon]."*

Aquest camí no es correspon amb la pista forestal descrita a les al·legacions atès que el camí en qüestió és un camí de ferradura preexistent, amb una amplada inferior a 2 metres.

Resposta a les al·legacions:

Estimació parcial. S'exclourà de l'inventari la secció que fa un bucle i condueix a l'Alzina de la Sala. Es mantindrà com a camí dels Molins a la Sala, l'antic camí de ferradura, que enllaça el camí de Viladrau a Sant Segimon amb el camí de Vic a Sant Segimon entre els Molins i la Sala.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 04 [06] Camí de Coll Pregon

Motius al·legats:

- És un camí construït pels propietaris de la finca la Vila per a l'explotació forestal amb posterioritat a l'any 1956
- El 28 de novembre de 2006 es va signar un conveni per a les obres d'adequació d'una zona d'aparcament al Coll de Borderiol
- Si la finca estigués gravada amb una servitud de pas aquesta constaria a la certificació de càrregues.
- Hi ha diverses cadenes que hi impedeixen l'accés.
- El camí està inclòs al Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal.
- Les obres de manteniment, arranjament i millora del camí les han fet els seus propietaris.
- L'Associació Excursionista de Viladrau, fa més de 19 anys que demanen autorització per passar pels camins de la finca coneguda com la Vila.
- L'inventari assenyala com a públic un ramal d'aquest camí que fa marrada per no anar enlloc.
- Al cadastre de rústica no apareix aquest camí.

Valoració de les al·legacions:

L'al·legació es refereix a la pista forestal construïda posteriorment a l'any 1956. Es tracta d'un camí rodat, tancat al trànsit de vehicles per mitjà d'una cadena, inclòs al Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal. Aquest camí acaba al Pla del Barral, a la Collada Fosca, al peu del Turó de Sesportadores. No és aquest el camí inventariat.

El camí de Coll Pregon és un camí de ferradura amb una amplada mitjana inferior a 2 metres, algunes seccions del qual foren posteriorment aprofitades per a la construcció de la pista forestal ressenyada.

El camí original inventariat apareix documentat als següents documents cartogràfics anteriors a l'any 1956:

Doc. núm. 2. Plano de las Guillerías...(y del Montseny) / ejecutado por el Cuerpo de E.M. del Ejército en 1888 y publicado por el Depósito de la Guerra. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 4. Mapa de la regió del Montseny. Any 1912. Cartoteca del Centre Excursionista de Catalunya.

Doc. núm. 6. Mapa del Montseny. Any 1924. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Alhora, l'itinerari és descrit a la Guia Itineraria de las Montañas de la Región del Montseny, d'Artur Osona, publicada l'any 1893: "(It. Nº 99) *De Viladrau a la Creu de Matagalls per Coll Pregon... ab 10 minuts se puja al Coll de Joan; ab 30 més a Collsabena, y d'aquest.... a Coll Pregon.*" (Doc. num. 31).

El camí de Coll Pregon uneix el camí públic de Viladrau a Sant Marçal (v. al·legació al camí de Santa Fe, camí 15 [19]) amb el camí públic (inventariat sense controvèrsia) que ressegueix la carena del Matagalls (camí 05 [07]), que està documentat cartogràficament

ja l'any 1888 (Doc. núm. 2). Aquest camí comunica tot el sector del Brull i Aiguafreda amb la Vall d'Arbúcies. Ídem pel que fa a la connexió amb el camí del Matagalls a Sant Segimon.

Aquest camí ascendeix, a més, a la Creu del Matagalls, documentada ja l'any 1614, i que des de temps immemorial té una especial significació social per a la Vila de Viladrau. L'any 1849 Pascual Madoz ja li atribuïa un origen immemorial i en subratllava el manteniment col·lectiu dels viladrauencs: "*En el pico más elevado del Matagalls, hay de tiempo inmemorial una gran cruz de madera que se ve a mucha distancia, y que este pueblo cuida de renovar cuando la intemperie la inutiliza*" (el pare Coll la va aixecar de nou l'any 1840 i el bisbe Morgades, novament, l'any 1894). Efectivament, del manteniment de la creu en tenien cura els veïns de Viladrau.¹⁰ Des de l'any 1950 el camí de Coll Pregon constitueix la via d'accés a l'aplec del Matagalls.¹¹

Resposta a les al·legacions:

Desestimació. El camí inventariat i la pista forestal descrita a l'al·legació són camins diferents.

¹⁰ Faustí Illa (1990) "Quaranta anys d'aplec a Matagalls i millores fetes al Montseny", *Monografies del Montseny*, N° 5: "*Les primeres creus eren de fusta i per això els llamps i les tempestes les aterraven sovint, cosa que remeiaven com més aviat millor, els veïns de Viladrau.*", p. 58; Josep Tarrés i Turon; Emili Rams i Riera (2002) Un viatge per les Guilleries i el Montseny: "*Tenen cura de la seva conservació els viladrauencs*", p. 64-65.

¹¹ M.Feliu, I.López, X.López, Ll.Pagespetit. *Viladrau* (1993) Quaderns de la Revista de Girona. Diputació de Girona. P. 32-33.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 06 [08] Camí del Pla de Montfalcó al Pont del Noguera

Motius al·legats:

-La fitxa reconeix expressament la titularitat privada del camí.

-No és un camí ramader.

-Amb una única denominació, la fitxa inclou dos trams de camí que no tenen continuïtat. El segon recorregut és un camí que comunicava dues masies, pertanyents, en el seu inici, a la mateixa propietat.

Valoració de les al·legacions:

Aquest camí es va inventariar com a dret de pas públic atès que en les reunions de treball amb els propietaris hom va informar que "hi havia un dret de pas" dels veïns.

El camí es va inventariar provisionalment a l'espera de rebre la documentació acreditativa de l'existència del presumpte dret de pas. La documentació en qüestió va arribar fora de termini, amb posterioritat a l'aprovació inicial de l'inventari municipal de camins.

Dins la documentació aportada cal destacar tres documents:

Doc. núm. 12. Declaració signada a l'Ajuntament amb data juny de 1925 per veïns i propietaris de Viladrau.

Doc. núm. 13. Certificat amb data 18 de desembre de 1940 despatxat per José Malats Gallés, secretari de l'Ajuntament de Viladrau, amb la transcripció d'un acord municipal adoptat amb data 9 de juliol de 1925.

Doc. núm. 14. Transcripció feta amb data 12 de novembre de 1974 davant del notari de Barcelona Isidoro Aurelio Fernandez Anadón d'un ofici de l'Alcaldia de Viladrau original del 13 de juliol de 1925.

Els tres documents coincideixen a afirmar que:

1. El camí que des de Viladrau des del Noguera condueix al Pujol de la Muntanya, l'Aremany i a altres finques i paratges del Montseny [*"el camino carretero que partiendo desde este pueblo conduce a las fincas del Manso Pujol de Muntanya y Aremany y otros predios y parajes de la montaña del Montseny, atravesando el puente de la riera pasando por el manso Noguera..."*] era originàriament un camí de ferradura:
 - a. Doc. núm. (6.1925) "*Que el antiguo camino de herradura que partía antiguamente de esta población atravesando fincas del Manso Noguera, Manso Pujol de Montaña, Alemany y otros predios y parajes del Mont-* [falta la línia següent]"
 - b. Doc. núm. (9.7.1925) "*por haberse utilizado parcialmente para su construcción el antiguo camino de herradura que antes existía..."*"
 - c. Doc. núm. (13.7.1925) "*reconociendo la servidumbre de paso para el tránsito de personas y caballerías por haberse utilizado parcialmente para su construcción el antiguo camino de tierra dura que antes existía..."*"
2. Que aquest camí fou eixamplat com a camí de carro pels antics propietaris Ramon Bofill i Lluís Pujol:
 - a. Doc. núm. (6.1925) "*Que el camino de que se trata fue construido en los años de mil novecientos dos y de mil novecientos tres sobre propiedades de los llamados Manso Noguera y Manso Pujol de Montaña, comenzando dicho camino carretero en el punto*

llamado Serra de Rosquellas y acaba en la casa Manso Pujol de Montaña y en la del Manso Alemany... Que dicho camino fue construido por el indicado Don Ramon Bofill, que es quien asimismo satisface todos los gastos de su conservación...

- b. Doc. núm. (9.7.1925) i Doc. núm. (13.7.1925) *“que fue construido a sus costas, corriendo por su cuenta su conservación, sin ninguna intervención por parte del vecindario ni del municipio...”*

3. Que mentre el camí de carro és privat, el camí de ferradura és públic per al trànsit a peu i amb cavalleries.

- a. Doc. núm. (6.1925) *“que dicho camino en lo que tiene de carretera, es propio exclusivamente de Don Ramon Bofill... y Don Luis Pujol...”* ídem *“por haber considerado siempre, tanto dichas autoridades como el vecindario de este pueblo, que dicho camino en cuanto tiene de carretera es de carácter particular...”*
- b. Doc. núm. (9.7.1925) *“el camino carretero de que se trata no es de dominio público y sólo de propiedad particular de los mismos, aunque reconociendo la servidumbre de paso para el tránsito de personas y caballerías...”* ídem *“... con derecho para poder interceptar el paso de carruajes por el mismo con medios que no constituyan peligro para los viandantes por subsistir la servidumbre de paso para el tránsito de personas y caballerías...”*
- c. Doc. núm. (13.7.1925) *“el vecindario reconoce no tener derecho al paso público de carruajes, y ser del dominio particular y libre disposición de los aludidos propietarios el camino carretero de que se trata...”*

Per consegüent, en aquests documents, l'Ajuntament de Viladrau estableix que el camí és privat en el que té de camí de carro i públic en el que té de camí de ferradura.

Si bé aquests documents qualifiquen el pas públic repetidament de “servidumbre” en cap cas no fan referència a la constitució de cap servitud, al·ludint manifestament a un pas preexistent (anterior en qualsevol cas a l'any 1902, quan es construeix el camí de carro).

De les manifestacions fetes pel Sr. Antonio Bofill Portabella, actual propietari de la finca del Noguer, en la seva al·legació presentada contra la inclusió a l'inventari municipal del mateix camí, es desprèn que la finca del Noguer està inscrita lliure de càrregues.

Vist això, cal entendre que la “servidumbre” o “derecho al paso” que esmenten els documents ressenyats no és tal sinó el dret a circular del comú dels veïns (a peu o amb cavalleria) inherent a tot camí públic.

La titularitat cadastral del camí és pública.

La fitxa no senyala que el camí tingui la condició de ramader tal com senyalen erròniament els al·legants.

A l'últim, la primera secció del camí (camí de ferradura, amb una amplada inferior a 2 metres), arrenca del carrer de Guerau de Liost (Mas Torent) i condueix a la Font de l'Oreneta. Aquest camí figura a la descripció registral de la finca 39 de Viladrau (Mas Rosquelles): *“LINDA: ... al Oeste, con resto de la mayor finca de que se segrega, ... parte mediante camino que lleva a Viladrau y parte con el “Mas Torrent” mediante el propio camino.”* Doc. núm. 15.

La titularitat cadastral del camí és pública.

Resposta a les al·legacions:

Estimació parcial: No es tracta d'un camí de carro gravat amb una servitud de pas ans d'un camí públic de ferradura, amb una amplada inferior a 2 metres, apte per al trànsit a

peu i amb cavalleries. Per consegüent, cal inventariar-lo com a bé immoble de titularitat municipal i no com a servitud pública de pas.

Addicionalment la primera secció del camí (camí de ferradura, amb una amplada inferior a 2 metres), que arrenca del carrer de Guerau de Llost i condueix al camí del Pla de Montfalcó passant per la Font de l'Oreneta, se segregará i inclourà a l'inventari con un camí independent, el camí de la Font de l'Oreneta.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 07 [09] Camí vell de Taradell i Tona

Motius al·legats:

-La fitxa justifica la titularitat pública d'aquest camí per una possessió immemorial. En contra d'això, s'ha de dir que la cartografia que s'incorpora a l'inventari de camins de Viladrau, pràcticament no permet visualitzar el camí.

Valoració de les al·legacions:

L'al·legació planteja que el camí no és públic per la dificultat de visualització del camí en la cartografia que acompanya l'inventari.

La dificultat de visualització del camí no té cap relació amb la naturalesa pública o privada del camí sinó solament en la seva curta longitud dins del terme municipal de Viladrau (433 metres).

El camí vell de Viladrau a Taradell i Tona està clarament documentat en la cartografia històrica:

Doc. núm. 2. Plano de las Guillerías...(y del Montseny) / ejecutado por el Cuerpo de E.M. del Ejército en 1888 y publicado por el Depósito de la Guerra. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 16. Cataluña. Dibujado y litografiado en el Depósito de Guerra. Escala 1:200.000. Any 1873. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 3. Plano de Cataluña publicado por RM. Escala 1:300.000. Any 1894. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 5. Mapa Militar itinerario de España. Formado por el Cuerpo de Estado mayor del Ejército. Hoja 29. Escala 1:200.000. Any 1914. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 17. Provincia de Barcelona. Término municipal de Taradell. Planimetría. E. 1:25.000. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional. 1924. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

El mapa més detallat (Doc. núm. 17), el mapa oficial del terme municipal de Taradell, de l'any 1924, identifica el camí clarament com a "*Camino de Taradella Viladrau*" i "*Camino de Tona a Viladrau*". És camí de carro amb una amplada mitjana de 2,5-3,0 metres.

El camí arrenca de l'antic camí ral de Vic (actual carretera B-520) i condueix al coll anomenat precisament "Coll de Taradell", ja dins del terme municipal veí.

De la pròpia funció veïnal del camí, en tant que camí ral o veïnal, i del seu origen històric, s'infereix la seva destinació a l'ús públic des de temps immemorial així com la seva titularitat municipal.

La titularitat cadastral del camí és pública (referència cadastral 17234A00109012).

A l'últim, la naturalesa pública i municipal del camí vell de Taradell a Tona no va plantejar cap dubte en les sessions de treball prèvies a l'elaboració de l'inventari tal com acrediten sengles cartes adreçades a l'alcalde de Viladrau amb data de 20 de maig i 11 de juliol de 2013 pels lletrats representants dels aquí al·legants: "*Que els aquí representats són coneixedors dels camins de titularitat municipal i, amb la més estricta voluntat de col·laborar activament amb el Consistori Local que vostè presideix en l'elaboració de l'esmentat inventari, procedeix a anotar-li els camins que, sense reserves, s'identifiquen de titularitat municipal: f) Camí vell de Taradell a Tona.*" (Doc. Núm. 18 i 19).

Resposta a les alegacions:

Desestimació: L'alegació no qüestiona la naturalesa pública del camí ans solament la seva representació gràfica. La referència cadastral permet identificar sense marge d'error la situació i el traçat del camí al mapa parcel·lari vigent.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 08 [10] Camí vell de Vilalleons

Motius al·legats:

- El tram de camí que es troba situat a la cota inferior, és única i exclusivament d'accés al Mas Fàbregas.
- Al començament del camí hi ha una porta de tancament.
- El manteniment del camí ha estat sempre a càrrec de la propietat.
- El projecte de la carretera GIP-5251 de l'any 1888 no fa referència a la intersecció amb un altre camí públic.

Valoració de les al·legacions:

Els al·legants addueixen que el camí inventariat és privat atès que condueix exclusivament al Mas Fàbregues, que el manteniment del camí ha estat sempre de la propietat i que està tancat amb una porta.

Cal dir en primera instància que el camí inventariat no és el camí rodat o pista, tal vegada construït i mantingut pels propietaris del Mas Fàbregues, ans el camí de ferradura preexistent que documenta la cartografia històrica:

Doc. núm. 2. Plano de las Guillerías...(y del Montseny) / ejecutado por el Cuerpo de E.M. del Ejército en 1888 y publicado por el Depósito de la Guerra. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 5. Mapa Militar itinerario de España. Formado por el Cuerpo de Estado mayor del Ejército. Hoja 29. Escala 1:200.000. Any 1914. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 20. Provincia de Barcelona. Término municipal de Vilalleons. Planimetría. E. 1:25.000. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional. 1925. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

Doc. núm. 7. Provincia de Gerona. Término municipal de Viladrau-Espinelvas. Planimetría. E. 1:25.000. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional. 1928. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

Els mapes més detallats (Docs. núm. 20 i núm. 7), els mapes oficials dels termes municipals de Vilalleons i Viladrau, de 1925 i 1928 respectivament, identifiquen el camí inequívocament com a "*Camino viejo de Viladrau a Vilalleons*" i "*Camino de Vilalleons*". D'altra banda, el document "Rodalía i Consueta de la parròquia de Viladrau" (Doc. núm. 21) il·lustra la significació religiosa del camí de Vilalleons (a banda de la funció intrínsecament veïnal del mateix camí): "*Lo dilluns de Pasqua acostuma la professó anar a visitar N. Sra de Vilallahons després de dita la missa matinal...*"

Alhora, el camí de Vilalleons era també camí veïnal de Vic tal com afirma l'estudiós de Viladrau Ferran Tolosa i Cabani (Doc. núm. 8): "*Camí antic de Viladrau a Vic: Per Sabatés i el collet de l'Home Mort...*", i confirma la Guia Itinerària d'Artur Osona de l'any 1893 (Doc. núm. 31): "*Nº 59. De Vich a Viladrau... De Vilalleons ab 20 minuts se puja al Santuari de la Mare de Déu de Puiglagulla... En lo santuari hi ha un bon hostel... Del santuari ab 5 minuts llarchs se puja al Collet del Home Mort, de hont ab 20 més se baixa a Can Sabatés,... que també s'passa en los Molins de la Fàbrega....*" (Doc. num. 31).

Per consegüent, no hi ha dubte sobre la naturalesa veïnal i històrica del camí inventariat, destinat a l'ús públic des de temps immemorial.

D'altra banda, cal subratllar que al costat del Mas Fàbregas hi ha una capella dedicada a Sant Salvador d'Horta i a la Sagrada Família. Aquesta capella (amb un portal de l'any 1816) és pública tal com afirma la inscripció registral de la finca (Doc. núm. 22): *“constituïda por... una capilla pública bajo la invocación de la Sagrada Familia...”*

Adicionalment, la mateixa descripció registral revela que la finca 52/A és travessada per tres camins públics (Doc. núm. 22): *“la heredad que se describe se halla atravesada... por los caminos denominados de Sabatés, de la Padrija, y de Planeras.”*

Tal com ja s'ha explicat, el camí de Sabaters és el camí de Vilalleons. A Sabaters d'Amunt es trobava amb aquest propòsit l'històric Hostal de la Guineu (on també hi ha una capella pública).

El camí de la Pedritja –una masada o barri de Sant Sadurní d'Osormort- és un camí documentat per la planimetria de Viladrau de 1928 (entre d'altres documents cartogràfics ja ressenyats). El camí de Planeras és aparentment el camí de l'Hostal de la Fullaca (que travessa per les Planeses), actualment carretera BV-5251.

Atès que la finca està inscrita lliure de càrregues, cal concloure que els dos camins subsistents que travessen la finca no són servituds de pas ans camins d'ús públic de titularitat municipal.

Resposta a les al·legacions:

Desestimació. Hi ha un conjunt documental suficient, coherent i consistent per afirmar la titularitat pública del camí de Vilalleons, inclosa la descripció registral de la mateixa finca del Mas Fàbregues.

Adicionalment, la informació que aporta la descripció registral de la finca del Mas Fàbregues complementa la documentació cartogràfica del camí de la Pedritja, el qual s'incorporarà a l'inventari en qualitat de camí públic de titularitat municipal (camí de ferradura amb una amplada inferior a 2 metres d'acord amb la planimetria de 1928).

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 09 [12] Camí vell de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort

Motius al·legats:

- És un camí que només l'utilitzaven els ocupants de les masies de la contrada, i més concretament per la Masia anomenada "Masnou" i la masia anomenada "Montalt" (del terme de Sant Sadurní d'Osormort).
- Una anàlisi mínimament detinguda dels mitjans de l'època, fa pensar que el camí públic per anar a Sant Sadurní d'Osormort era aquell que l'inventari senyala amb el número 1, donat que té un traçat molt més suau i accessible tot seguint la riera Major.
- El manteniment d'aquest tram de camí ha estat sempre a càrrec dels seus propietaris.

Valoració de les al·legacions:

El camí vell de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort està documentat per la cartografia històrica almenys des de l'any 1894.

Doc. núm. 3. Plano de Cataluña publicado por RM. Escala 1:300.000. Any 1894. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 5. Mapa Militar itinerario de España. Formado por el Cuerpo de Estado mayor del Ejército. Hoja 29. Escala 1:200.000. Any 1914. Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Doc. núm. 7. Provincia de Gerona. Término municipal de Viladrau-Espinervas. Planimetría. E. 1:25.000. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional. 1928. Cartoteca del Instituto Geográfico Nacional.

Específicament, la planimetria municipal de Viladrau, el primer mapa oficial del terme municipal, de l'any 1928, identifica el camí clarament amb el nom de "*Camino de San Saturnino de Osormort*".

El mapa parcel·lari cadastral dibuixat sobre fotografies aèries del Vol Americà de l'any 1956, torna a identificar el camí amb el nom de "*Camino de San Saturnino a Viladrau*" (Doc. núm. 34).

La titularitat cadastral del camí és pública i, addicionalment, el camí separa els polígons 2 i 3. En aquest sentit, cal subratllar que la delimitació de polígons al cadastre seguia les "*Instrucciones para la ejecución del catastro topográfico parcelario*" publicades l'any 1942 pel Instituto Geográfico y Catastral, les quals estableixen que "*Los límites de estos polígonos serán siempre líneas permanentes no expuestas a variaciones, como ríos, arroyos, caminos vecinales, carreteras, canales, etc. Se prescindirá, por tanto, de arroyos cuyo curso pueda variar, caminos rurales que no estén bien determinados y puedan asimismo cambiar de un año para otro, sendas, caminos de servidumbre que puedan perderse y, en general, de cuanto no presente garantía de inmutabilidad.*" (Capítol II, 11).

La descripció registral de la fincada del Masnou (registral 757) inclou una referència explícita al camí públic (Doc. núm. 23): "*Linda: Al Este,... sigue el camino antiguo de Viladrau a sant Sadurní d'Osormort, en su parte inferior, hasta el coll Baralla o collada del Masnou...*"

En aquest sentit, cal destacar que en la primera reunió amb propietaris del Montseny convocada per l'Ajuntament de Viladrau, el propietari de la finca del Masnou, el Sr. Manuel Baranera (que no ha presentat cap al·legació al camí en qüestió), va manifestar

públicament que, personalment i pel que feia a la seva finca, remetia a les conclusions de l'*Informe pericial dels camins de la finca del Masnou de Viladrau*, elaborat pel Sr. Xavier Campillo i Besses, l'any 2007 (Doc. núm. 35), a saber:

- *“Tanmateix, de la documentació analitzada (docs. 1, 2, 3, 6 i 7) es desprèn inequívocament l'existència de l'antic camí veïnal o camí ral de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort. Aquest camí constitueix en bona part el termenal de llevant de la finca i una curta secció del camí travessa per l'interior de la finca.*
- *En tant que camí històric - antic camí veïnal o camí ral - es tracta d'un camí destinat a l'ús públic des de temps immemorial, la titularitat del qual és necessàriament pública i municipal.”*
P. 25.

Pel que fa a la diversitat de camins de Viladrau a Sant Sadurní, tal com explica l'estudiós Ferran Tolosa i Cabani en base a testimonis orals de veïns de Viladrau (Doc. núm. 8): *“Es pot anar a Sant Sadurní per [1] Montalt i la Boixeda, o [2] bé per Can Jan, Sot de la Casadevall, les Cors o també [3] per Masvidal i la Noguera.”* El primer itinerari correspon al camí 09 [12] de l'inventari, objecte d'aquesta al·legació.

En suma, la documentació consultada identifica clarament el camí inventariat amb el camí vell de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort, d'ús públic des de temps immemorial (en tant que camí veïnal o ral des naturalesa històrica) i titularitat municipal.

Resposta a les al·legacions:

Desestimació.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 10 [13] Camí del Prat de l'Orella

Motius al·legats:

- La part inicial del camí que s'assenyala a la cartografia no existeix. El camí té un traçat diferent. Concretament fa una corba pronunciada per enllaçar amb el camí 09 [12] a l'extrem del nucli urbà de Viladrau.
- El manteniment d'aquest camí en la part de la finca del Segalàs ha anat sempre a càrrec del propietari de la finca.

Valoració de les al·legacions:

La part inicial del camí, que documenta el cadastre antic i la sèrie històrica d'aerofotografia, fou modificada recentment (als anys 90) arran de la urbanització del carrer del Pirineu. L'inventari recull en canvi, el traçat original a través de la parcel·la 2 del polígon 89361, que recull encara la cartografia oficial del Institut Cartogràfic de Catalunya a escala 1:5.000.

El camí es va incloure en l'esborrany d'inventari com a camí de Sant Sadurní pel Sot de les Corts. Posteriorment, es va incorporar a l'inventari aprovat inicialment amb el nom de Camí del Prat de l'Orella.

El camí de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort pel Sot de Corts

D'acord amb la documentació existent cal fer les següents consideracions:

1. El camí de Viladrau a Sant Sadurní pel Sot de les Corts està documentat cartogràficament almenys des de l'any 1888 (Doc. Núm. 2). Això no obstant aquest mapa recull únicament l'arrencada del camí inventariat des del carrer del Prat de l'Orella i no l'arrencada inventariada des del Passeig de les Farigoles.
2. Cartogràficament, el camí antic (amb l'arrencada des del carrer del Prat de l'Orella) torna a figurar a la planimetria municipal de Viladrau, el primer mapa oficial del terme municipal, de l'any 1928 (Doc. Núm. 7), on s'identifica el camí amb el nom de "Camino de las Corts", amb una amplada mitjana de 2,5 metres.
3. L'estudiós de Viladrau, el Sr. Ferran Tolosa i Cabani, documenta en base a testimonis orals al seu treball "Els camins tradicionals de Viladrau" (Doc. núm. 8) que el camí de les Corts o les Cors és també camí públic de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort: "*Camí antic de les Cors... De fet aquest camí era el primer tram del que anava de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort*", ídem "*Camí antic de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort. Es pot anar a Sant Sadurní per... Can Jan, sot de la Casadevall, les Cors... Si es va per les Cors, se surt de Viladrau per Can Jan, s'arriba al torrent de la Casadevall, pont de les Cors, seguint per la vorera de llevant de la riera de les Cors; després d'aquestes cases el camí té tendència a pujar al principi, per passar a l'altra vorera de la riera i repassar-la de nou, fons a trobar el camí de Vic a Espinelves i arribar a les cases de Rifà i la Cantina. El tram de les Cors a la Cantina pren el suggerent nom de camí de la Boscada. Poc més avall es passa de nou la riera de les Cors fins arribar a la casa Masferrer, vora l'església romànica. Aquest camí sembla que devia ésser una ruta important, ja que molts mapes l'assenyalen com a tal, a més de ser la via més directa.*" El camí descrit coincideix totalment amb el camí cartografiat l'any 1888 i és objectivament el camí més curt de Viladrau a Sant Sadurní

d'Osormort (8 km, front a 10 km pel camí ral de Vic, Masvidal i la Noguera, que els al·legants consideren el camí principal).

4. Les afirmacions del Sr. Tolosa són confirmades per la Guia Itinerària d'Artur Osona, de l'any 1893 (Doc. num. 31): "*Nº 106. De Viladrau a Sant Sadurní de Ossormort per lo Sot de Corts...*" pp. 132-133.

Per consegüent, cal concloure que el camí de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort per les Corts és un camí d'ús públic des de temps immemorial, fet que s'infereix necessàriament tant de la utilitat veïnal del camí per accedir al poble veí de Sant Sadurní com de l'antiguitat i origen remot del mateix camí.

El camí del Prat de l'Orella

D'altra banda, el camí anomenat pròpiament del Prat de l'Orella, comparteix l'arrencada amb el camí de les Corts des del carrer del Prat de l'Orella, però és un camí distint, en realitat una variant del camí vell d'Espinelves d'acord amb la documentació consultada.

La fotografia aèria de 1957 que serveix de base al cadastre antic mostra que el camí originalment baixava al sot de la Casadevall, travessava la riera de les Corts i desembocava al camí d'Espinelves al veïnat de Mas Miquel. Aquest camí fou desviat posteriorment a l'interior de la mateixa finca (actual parcel·la cadastral 33 del polígon 3) i actualment desemboca al mateix camí d'Espinelves però ho fa abans de creuar la riera. Aquest camí figura a la sèrie oficial ICC 1:5.000 amb el nom de "Camí del Prat de l'Orella".

La funcionalitat històrica i la titularitat pública del camí es desprèn de les referències al camí que apareixen a les descripcions del termenals de les finques confrontants que recull el *Amillaramiento de la Riqueza Rústica y Pecuaria de Viladrau*, de l'any 1951 (Doc. núm. 32). Les referències concretes al camí són les següents:

Titular	Finca	Paratge	Termenals
Antonio Creus Nogué	1	Terra de Can Nap Pol 3, 32 Índies	E. Camino de San Miguel [en realitat Masmiquel] a la Iglesia
Buenaventura Parareda Gómez	1	Sota Can Jan Pol 3, 24 Índies	O. Camino de Espineltas
Luis Blancafort Esquís	7	Terres d'en Boixeda o Can Jan Pol 3, 25 Índies	O. Camino
José Bellvehí Boix	1	Poble Pol 3, 14	O. Camino

Per consegüent, de la descripció de les finques confrontants es desprèn que el camí original era per als veïns de la Casadevall i Mas Miquel el camí de missa i per als veïns de Viladrau una variant del camí d'Espinelves, de naturalesa veïnal.¹²

¹² Recordem en aquest sentit la definició de camí públic del Costumari Català de l'Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat de Catalunya (1921): "*són públics... Els camina rals, els veïnals... i els que van a una església, cementiri...*"

Resposta a les al·legacions:

Estimació parcial.

S'exclourà de l'inventari la secció del camí inventariat que arrenca del carrer del Pirineu fins a la confluència amb el camí vell de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort que arrenca del carrer del Prat de l'Orella.

La secció restant s'inventariarà com a camí vell de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort pel Sot de les Corts i es completarà amb l'itinerari documentat pel mapa de 1888 i la planimetria oficial de 1928, descrit per Osona (1893) i Tolosa (1998), fins al límit del terme municipal amb el de Sant Sadurní. Es tracta d'un camí de ferradura amb l'amplada mitjana original de 2,5 metres.

La secció del camí pertanyent al camí del Prat de l'Orella no ha estat objecte d'al·legació i es mantindrà a l'inventari amb el traçat actual. Aquest camí tindrà una fitxa independent, segregada del camí vell de Viladrau a Sant Sadurní d'Osormort pel Sot de Corts, amb una amplada mitjana de 3,5 metres.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 12 [15] Camí ral de Vic

Motius al·legats:

- La fitxa no aclareix quina classificació és dóna a la secció de 200 metres que transcorre a través de la finca de l'Espinzella.
- No és un camí municipal perquè és un camí ramader.
- Una part del camí, de 590 metres de longitud, forma una finca registral independent de propietat privada (per desafectació del camí públic arran de la construcció de l'actual carretera GI-520).

Valoració de les al·legacions:

La fitxa de l'inventari especifica a la descripció del camí que "És camí de carro en la major part del recorregut excepte una secció de 200 m a través de l'Espinzella." La mateixa fitxa recull que el camí té una secció de terra i una altra de ferradura. La secció de terra té una amplada que oscil·la entre 2,5-3,0 metres i la secció de ferradura té una amplada inferior a 2,0 metres. Aquesta secció de ferradura amb una amplada inferior a 2,0 metres correspon als 200 metres de recorregut a través de la finca de l'Espinzella.

Pel que fa a la condició de camí ramader del camí ral de Vic, no és un camí ramader classificat per la Generalitat de manera que **la fitxa es limita a informar que d'acord amb determinades fonts documentals, el camí ral de Vic era també, presumptament, camí ramader.**

El camí s'inclou en l'inventari **no en la condició de camí ramader sinó en la condició de camí ral o veïnal de titularitat municipal**, àmpliament acreditada per la documentació ressenyada a la mateixa fitxa.

El fet que els camins ramaders a Catalunya sovint coincideixin totalment o parcial amb carreteres de titularitat estatal, autonòmica o provincial, o amb vies municipals rurals (camins rals o veïnals) i urbanes (carrers) és un fet àmpliament documentat i constatat no solament als mateixos expedients de classificació de vies pecuàries, sinó per part dels estudiosos dels camins ramaders a Catalunya. Es pot il·lustrar aquesta realitat amb el trànsit de ramats transhumants que té lloc cada any a la ciutat de Madrid a través de la Calle Mayor, via pública òbviament de titularitat municipal de l'Ajuntament de la capital d'Espanya. El mateix s'esdevé al Montseny tal com descriu Cortijo (Doc. núm. 11): "*De camins ramaders, encara n'hi havia un altre que resseguia el marge oriental del Montseny. Aquesta cabanera, **que també era camí ral**, entrava pel Coll de Gomares, a llevant de Viladrau, i pel sot de Rifret i el corral del Mataró s'enfilava al coll de Revell...*". Ídem amb el camí que ens ocupa, que un cop construïda l'actual carretera GI-520 (de titularitat provincial a l'origen), assumeix el trànsit ramader tal com descriu Miralles (Doc. núm. 33): "*el camí de la Marina segueix cap a Viladrau per la carretera, l'abandona un moment per enfilarse a Coll Cendrós, la torna a prendre, passa per la Noguerola, can Pau Moliner, el Garatge dels Molins, el Calvari, el Coll dels Cirerers*", també la pròpia xarxa de carrers de la localitat: "*passa per ... els Segalàs, la **Plaça del Dr. Carulla de Viladrau**, la Font de les Paitides i, finalment, ca l'Herbolari, indret on desbarra el camí ramader de Sant Marçal [que correspon novament a una carretera, l'actual GIV-5201, de titularitat provincial]*" (p. 69).

En aquest sentit en una carta amb data 13 de desembre de 2013 del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de

Catalunya adreçada a l'Ajuntament de Viladrau, el Subdirector General de Boscos subratlla que *“Tot i no existir [al terme municipal de Viladrau] camins ramaders classificats, sí que poden existir camins ramaders els quals, en no haver estat classificats, no poder ser considerats de domini públic de la Generalitat de Catalunya; així doncs, la titularitat d'aquests terrenys pot correspondre tant a particulars com a entitats públiques.”* (Doc. Núm. 24).

D'altra banda, la revisió de la documentació que suporta la inclusió del camí a l'inventari ha revelat que falta una secció conservada del traçat original al Coll Cendrós. En efecte, el mapa de 1888 (Doc. núm. 2) il·lustra el traçat del camí ral pel Coll Cendrós, que evitava així la volta o marrada que fa l'actual carretera GI-520 al Masvidal. També l'estudi dels camins ramaders del Vallès Oriental fet per la Diputació de Barcelona (Doc. núm. 33) descriu el pas del camí pel Coll Cendrós: *“el camí de la Marina segueix cap a Viladrau per la carretera, l'abandona un moment per enfilel·lar-se a Coll Cendrós, la torna a prendre, passa per la Noguerola, can Pau Moliner, el Garatge dels Molins, el Calvari, el Coll dels Cirerers, els Segalàs...”* (p. 69). Alhora, en un document publicat l'any 1817 (Doc. núm. 36) es descriu com el maig de 1808 els viladrauencs aturaren les forces napoleòniques que venien pel camí ral al Coll Cendrós: *“Atacaron estos de nuevo [los franceses] el 22 del propio Abril en número de 300 hombres por la parte de Espinzella y del Molins paperers, intentando cortar al paisanage, pero este tomó tales medidas que los burló y obligó á retirarse escarmentados. Intentó el dia 23 inmediato otro ataque en número de 800 hombres con algunos caballos, venidos todos del campamento de Seva: lograron entrar en Viladrau, pero á breve rato tuvieron que retirarse, obligados del continuo fuego del paisanage, dexando varios muertos y heridos.*

Al amanecer del 25 del mismo Abril, dirgiéronse los franceses hácia el dicho Pueblo con mayor fuerza , pues se calculaban pasaban de 1500 infantes con una gruesa partida de caballería. Atrincerada nuestra gente en Collcendrós, detuvo á la vanguardia enemiga: llegó el grueso de la Division, y se le cedió el paso.” (p. 7-8).

Que el camí ral de Vic passa pel Coll Cendrós ho confirma novament l'existència del Pont de la Noguerola, monument catalogat que forma part del camí ral de Vic:¹³ *“Pont medieval amb barana baixa com a salvarodes per als carruatges. El pont de la Noguerola travessa la riera de la Sala (riera de Sant Segimon) pocs metres abans que aquesta aflueixi a la Riera Major. Formava part de l'antic camí ral de Viladrau a Vic i Barcelona...”*

Adicionalment, la secció de 590 metres de longitud que correspon a la finca 411 de Viladrau, es troba, tal com diu l'escriptura, entre els kilòmetres 26 i 27, paral·lelament al traçat de l'antiga carretera de Viladrau a Arbúcies. Aquesta secció correspon als punts kilomètrics 6 i 7 de l'actual carretera GI-520. El camí identificat a la descripció registral de la finca com a *“Antiguo camino vecinal de Baleñá a Viladrau”* tal com el nom indica no correspon al camí ral de Vic, el qual enllaçava amb l'anterior a l'altura del Molí Espatllat. L'inventari no inclou cap terreny pertanyent a aquesta finca que no es veu afectada per la secció de 200 metres de camí de ferradura que travessa la finca de l'Espinzella.

A l'últim, la naturalesa pública i municipal del camí ral de Vic no va plantejar cap dubte en les sessions de treball prèvies a l'elaboració de l'inventari tal com acrediten sengles cartes adreçades a l'alcalde de Viladrau amb data de 20 de maig i 11 de juliol de 2013

¹³ <http://www.viladrau.cat/ca/turisme/pont/pont-de-la-noguerola>

pels lletrats representants dels aquí al·legants (Doc. 18 i 19): “*Que els aquí representats són coneixedors dels camins de titularitat municipal i, amb la més estricta voluntat de col·laborar activament amb el Consistori Local que vostè presideix en l'elaboració de l'esmentat inventari, procedeixo a anotar-li els camins que, sense reserves, s'identifiquen de titularitat municipal: d) **Camí ral de Vic.**”*

Resposta a les al·legacions:

Estimació parcial: En l'apartat “Descripció” se substituirà a la fitxa el text: “*És camí de carro en la major part del recorregut excepte una secció de 200 m a través de l'Espinzella.*” Pel text: “*És camí de carro en la major part del recorregut excepte una secció de 200 m de camí de ferradura a través de l'Espinzella.*”

El camí es mantindrà a l'inventari atès que en aquest no s'inventaria el presumpte camí ramader sinó el camí ral de Vic, i atès també que el camí inventariat no afecta terrenys pertanyents a la finca registral 411.

Addicionalment, d'acord amb la documentació existent, s'afegirà el tram que passa pel Coll Cendrós per completar el traçat del camí històric, en qualitat de camí de carro amb una amplada mitjana de de 2,5-3,0 metres.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 13 [16] Camí de Viladrau a Sant Hilari

Motius al·legats:

- No és un camí municipal perquè és un camí ramader.

Valoració de les al·legacions:

Les al·legacions no qüestionen la identificació del camí ans solament no el consideren de titularitat municipal atesa la presumpta condició de camí ramader.

Tanmateix, cal subratllar la menció al camí a la descripció registral de la finca 145 de Viladrau (Ca l'Herbolari): "*Linderos: al Norte, con el Pujolar mediante camino antiguo de Viladrau a Arbúcies...*" (Doc. núm. 25).

També la descripció dels terminals de la finca veïna, Can Talaia, a l'amillament de 1951 confirma la identificació del camí (Doc. núm. 32):

Titular	Finca	Paratge	Terminals
Jaime Bofill Farro	2	Can Talaia Pol. 4, 155 Paitides	N. Camino a San Hilario

El camí ral de Viladrau a Sant Hilari i Arbúcies no és un camí ramader classificat per la Generalitat de manera que **la fitxa es limita a informar que d'acord amb determinades fonts documentals, el camí ral de Sant Hilari era també, presumptament, camí ramader.**

El camí s'inclou en l'inventari **no en la condició de camí ramader sinó en la condició de camí ral o veïnal de titularitat municipal**, àmpliament acreditada per la documentació ressenyada a la mateixa fitxa.

En aquest sentit, són aplicables a aquest camí les mateixes consideracions fetes respecte del camí ral de Vic.

A l'últim, la naturalesa pública i municipal del camí de Viladrau a Sant Hilari no va plantejar cap dubte en les sessions de treball prèvies a l'elaboració de l'inventari tal com acredita una carta adreçada a l'alcalde de Viladrau amb data 11 de juliol de 2013 pels lletrats representants dels aquí al·legants: "*... i reiterant la plena predisposició en col·laborar en la confecció de l'inventari de béns públics municipals del Consistori que vostè presideix, reproduceixo altra volta els camins que, segons els aquí representats reconeixen ser de titularitat pública ... D'altra banda, segons recents converses amb els aquí representats, i mitjançant aquest acte, incloc el **camí de Viladrau a Sant Hilari Sacalm...**" (Doc. Núm. 19).*

Resposta a les al·legacions:

Desestimació: El camí es mantindrà a l'inventari atès que en aquest no s'inventaria el presumpte camí ramader sinó el camí ral de Sant Hilari i Arbúcies.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 14 [17] Camí de Cerdans

Motius al·legats:

- És un camí privat regulat arran de la seva construcció per iniciativa particular per un contracte atorgat l'any 1964 entre la societat "Explotación y Comercialización de Aguas Minerales SA" i el Sr. Luis Masvidal Vilarrubia.
- L'any 1968 el camí és objecte de diversos convenis de servitud de pas privada convinguts entre el Sr. Luis Masvidal i els titulars de diverses finques privades.

Valoració de les al·legacions:

Després d'analitzar la documentació adjuntada amb les al·legacions, s'ha revisat el traçat del camí de Cerdans en base a noves fonts cartogràfiques de naturalesa històrica; concretament el *Plano Geométrico de los Terrenos comprendidos entre Monsen, Pla de las Arenas, Coll de Buch, Pueblo de Espinelbas y Viladrau* de l'any 1813 (Doc. núm. 26), el *Plano de las Guillerías...(y del Montseny) / ejecutado por el Cuerpo de E.M. del Ejército* de 1888 (Doc. núm. 2), així com el *Mapa Militar Itinerario de España* de 1914 (Doc. núm. 5), el Mapa del Montseny (Doc. núm. 6) de 1924 i, especialment, la planimetria municipal a escala 1:25.000 d'Arbúcies de l'any 1925 (Doc. núm. 27). Aquestes fonts han permès precisar el traçat original del camí de Cerdans que documentaven amb menys precisió les fonts documentals ressenyades en la fitxa de l'inventari, la qual cosa conduí a una identificació errònia del camí en qüestió.

D'acord amb les fonts documentals ressenyades eren dos els camins que anaven al veïnat de Cerdans des de Viladrau:

1. El camí que arrenca del camí ral de Sant Hilari poc després de travessar la riera d'Espinelves ja dins del terme municipal d'Arbúcies (un segon camí hi accedia per Can Vilarmau). En efecte, el "*Camino viejo de Viladrau a Arbucias*" que documenta la planimetria d'Arbúcies de l'any 1925 (Doc. núm. 27), passa pel Serrat (Cerdans) i el mateix coll de Cerdans, d'on s'infereix lògicament que es tracta també del camí vell de Cerdans.
2. Alternativament, s'anava a Cerdans pel camí de Vilarmau. Així ho estableixen els documents núm. 26 (1813), núm. 2 (1888) i núm. 6 (1924). Addicionalment, la titularitat cadastral d'aquest camí és pública.

Resposta a les al·legacions:

Estimació. L'itinerari inventariat corresponent a la carretera privada d'Eycamp-Perrier s'exclourà de l'inventari de camins municipals.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 15 [19] Camí de Santa Fe

Motius al·legats:

- El 10 de juliol de 2012 la Diputació de Girona, l'Ajuntament de Viladrau i el Sr. Joan Bosco Bofill Portabella van signar un conveni per a la millora del camí del Martí, que afecta el Camí de Santa Fe. En el pacte de col·laboració la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Viladrau van reconèixer expressament la propietat privada del mateix (pacte quart i apartat 3.2. de la memòria del projecte).
- El mateix pacte quart cedeix l'ús del tram de la pista a la Diputació de Barcelona per un termini de dos anys.
- El camí en qüestió no correspon a cap de les servitud de pas que graven les finques 1391 i 58A de Viladrau.
- La millora, l'arranjament i el manteniment del camí les han fet des de sempre els seus propietaris.

Valoració de les al·legacions:

Si bé el camí inventariat està documentat cartogràficament des de l'any 1888 (Doc. núm. 2), el camí apareix documentat inequívocament com a "*Camino de San Marsal*" al mapa de la travessia de Viladrau inclòs al *Proyecto de carretera de 3er orden de Arbucias a Vich por Espinelvas, Viladrau y Taradell* (Doc. núm. 38), de l'any 1899, i també al "Mapa de la regió del Montseny" de l'any 1912 (Doc. Núm. 4), i al "Mapa del Montseny" (Doc. Núm. 6), a escala 1:50.000, publicat pel Centre Excursionista de Catalunya l'any 1924, on apareix com l'única **carretera** de Viladrau al Coll de Sant Marçal (és a dir com a carretera de Viladrau a les localitats del Montseny situades al Vallès Oriental). En aquest sentit, el camí inventariat constituïa la principal sortida des de Viladrau cap al sud, tal com fa actualment la carretera GIV-5201 (construïda parcialment sobre la traça del camí històric). El camí inventariat apareix plenament consolidat com a camí rodat d'ús freqüent al cadastre antic dibuixat sobre fotogrames del Vol Americà de l'any 1956. La titularitat cadastral vigent és pública.

Joan López Cortijo descriu a "Camins del Montseny" (Doc. núm. 11) el camí inventariat com a part del camí ramader de Sant Esteve de Palautordera: "*Del Molí, el camí es dirigia a Viladrau i, un cop en aquest poble, s'orientava al sud, cap a on pujava tot passant per la Vila, el Martí, el Coll de la Castanyeresa, Roca Pastora i Bordoriol...*"¹⁴

Ferran Tolosa i Cabani (1998) al seu treball "Camins tradicionals de Viladrau" (Doc. núm. 8) identifica el camí inventariat com a camí de Sant Marçal: "*Camí antic de Viladrau a Sant Marçal... Fins arribar al Coll del Boc o Buc de Riol té diverses opcions... l'altra opció, com a camí carreter, era prendre el mateix camí de la Vila i el Martí...*"¹⁵

La funcionalitat històrica i la titularitat pública del camí es desprèn de les referències al camí que apareixen a les descripcions del termenal de les finques confrontants que recull l'amillament de Viladrau, de l'any 1951 (Doc. núm. 32). Les referències concretes al camí són les següents:

¹⁴ Joan López i Cortijo (1989) "Camins del Montseny", *Monografies del Montseny*, 4, p. 120.

¹⁵ Ferran Tolosa i Cabani (1998) "Camins tradicionals de Viladrau", *Monografies del Montseny* 13.

Titular	Finca	Paratge	Termenals
Soledad Pascual, Vda de Bofill		Pol. 4, 57 Verneta	N. Camino a San Marsal
Dolores Casabosch Pasques	3	Pol 4, 23 Verneta	N. Camino de San Marcial
Irene Domingo Llorens		Pol 4, 136 Paitides	E. Camino de San Marcial
Joaquín Duran Bracons		Pol. 4, 138 Ca l'Espriu	E. Camino de San Marcial
Antonio Riera Clariana		Pol. 4, 140 Paitides	O. Camino de San Marsal.

Aquestes referències estan situades als actuals carrers de Sant Marçal i al Passeig de Ramon Bofill, que constitueix l'arrencada a Viladrau del camí de la Vila i el Martí.

La mateixa descripció registral de la finca la Vila (Doc. núm. 28) afirma que la finca es troba sobre el camí de Sant Marçal: *“manso Vila sobre camino de San Marsal”*, a més que a la mateixa finca, annexa a la casa, es troba la capella pública de Sant Josep: *“Forma parte de los propios mansas, una capilla pública unida a la casa manso Vila, erigida bajo la advocación de San José...”* a la qual, lògicament, s'accedeix des del camí públic.

Dins l'inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya, a Viladrau estan catalogats els edificis del Martí, la Vila, la masoveria de la Vila i l'antiga masoveria de la Vila, situats tots ells a **“l'antic camí de Sant Marçal”**.¹⁶

Amb data 15 de gener de 1999, l'Ajuntament de Viladrau atorgà llicència urbanística al propietari de la finca del Martí (contigua a la Vila), el Sr. Juan-Bosco Bofill, per tal de modificar el traçat del camí públic (Doc. núm. 29):

“Havent-se instruït el corresponent expedient... per a les obres d'habilitació de la masia El Martí... el qual projecte preveu... la modificació del traçat del camí de Viladrau a Coll de Borderiol.

Atesos els informes favorables... així com havent-se exposat al públic als efectes expressos de l'alteració del domini públic que suposa....”

A l'últim, el mateix “Projecte bàsic d'habilitació del Mas Martí...” (Doc. núm. 30), objecte de l'esmentada llicència municipal, encarregat pel propietari de la finca, reconeixia el caràcter públic del camí destinat a la circulació de vehicles el traçat del qual es demanava modificar:

“9. Actuació viària. Atesa l'excessiva proximitat de l'actual camí que passa a tocar de la masia, es fa necessari construir una variant d'aquest camí d'accés a la carretera de Coll de Borderiol... Amb l'obertura de la nova variant es desafecta de l'ús públic el tram substituït que circumda la Masia.”

El camí inventariat respecte el traçat modificat amb llicència municipal l'any 1999, dotze anys abans del conveni signat amb la Diputació de Girona.

¹⁶

<http://cultura.gencat.cat/invarquit/Llista.asp?municipi=172207&comarca=0&proteccio=0&estil=0&epoca=0&Submit=Cerca&NRegistre=21>

Resposta a les al·legacions:

Desestimació. Atès que el camí apareix reiteradament en la documentació com a “Camí de Sant Marçal”, se substituirà el nom de “Camí de Santa Fe” per la denominació usual i popular de “Camí de Sant Marçal”.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 16 [20] Camí de Sant Segimon al Matagalls

Motius al·legats:

- No és un camí municipal atès que es tracta d'un camí ramader.
- En tant que camí ramader és un camí privat atès que accedeix als emprius de propietat privada.
- El camí és privat d'acord amb la sentència dictada amb data 7 de juny de 1960.

Valoració de les al·legacions:

El camí està documentat cartogràficament almenys des de 1888 (Doc. núm. 2).

Malgrat que els emprius del Matagalls siguin privats, en respondre a les al·legacions al camí de Coll Pregon i del camí de Viladrau a Sant Segimon, ja s'ha vist que el Matagalls es troba sobre la ruta d'un camí transversal que comunica diferents localitats de la comarca d'Osona amb la Vall d'Arbúcies. A més, cal tenir en especial consideració la pròpia significació social del mateix cim, on es troba, la Creu del Matagalls, indissolublement associada també a la popularitat i a la significació social dels mateixos santuaris de Sant Segimon i de Sant Marçal. Cal subratllar en aquests sentit que el camí de la carena del Matagalls, inventariat amb el codi 05 [07], no ha estat objecte d'al·legació.

El camí de Sant Segimon al Matagalls és funcionalment i històricament una variant tant del camí carener del Matagalls com del mateix camí de Sant Segimon. El camí inventariat és històricament camí romeu de la capella de Sant Miquel dels Barretons i és també clarament el camí de Sant Segimon des del santuari de Sant Marçal i des d'un ampli sector de la capçalera de la Vall d'Arbúcies, tal com descriu Artur Osona a la Guia itinerària del Montseny l'any 1893 (Doc. num. 31): "*Nº 23 De Sant Marsal, á la creu del Matagalls y Sant Segismont... Del cim del Turó ab 30 minuts se baixa a la Font de Matagalls... se segueix carena avall en direcció O.... se topa ab la capelleta de Sant Miquel dels Barretons... Als peus se domina lo Santuari de Sant Segismont, al que s'baixa...*"

Per consegüent, no es tracta d'un camí exclusivament ramader d'accés als emprius ni és tampoc un camí d'us privatiu d'una finca privada. Cal aplicar a aquest camí les mateixes consideracions fetes respecte del camí de Viladrau a Sant Segimon i del camí de Coll Pregon.

A l'últim, la sentència dictada amb data 9 de setembre de 1959¹⁷ (confirmada amb data 7 de juny de 1960) no afecta el camí inventariat. Aquesta es refereix exclusivament a la secció del camí rodat o pista per a vehicles que va del Pla de Cincous al santuari de Sant Segimon a través de la Solana de Sant Miquel. La mateixa sentència nega la necessitat de trànsit per la pista construïda, de propietat privada, precisament perquè ja hi ha el camí públic que condueix a Sant Segimon a través de la Solana de Sant Miquel i altres camins: "*siendo innegable que al lugar de San Segismundo se le podía llegar siempre a través de distintos accesos y caminos...*"

Resposta a les al·legacions:

Desestimació.

¹⁷ Que aporten els mateixos al·legants.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 17 [21] Camí vell de Lliors

Motius al·legats:

- No és el camí vell de Lliors. El camí de Lliors passa per l'antic camí de Sant Marçal (ara substituït per la carretera) fins al Coll de Bordoriol, on es desviaria per anar a Lliors.
- El traçat inventariat es va construir per donar accés al mas Pujolar. Actualment és una pista forestal.
- Es justifica la inclusió en base a dues guies excursionistes, mentre l'Associació d'Excursionistes de Viladrau fa més de 19 anys que demanen autorització per passar per aquest camí.
- Part del traçat d'aquest camí correspon a l'accés al Mas Vilarmau, camí de titularitat privada segons va reconèixer l'Ajuntament de Viladrau en un informe emès el dia 3 de novembre de 1993.
- Les obres de manteniment, arranament i millora del camí les han fet els seus propietaris.
- El camí és objecte d'un conveni de servitud de pas privada acordat l'any 1968 entre el Sr. Luis Masvidal Vilarubia, veí del Masvidal, i José Serrats Villaret, veí del Mas Serrats de Cerdans.

Valoració de les al·legacions:

Aquest camí no ha estat inventariat en base a cap guia excursionista. El camí vell de Lliors pel Pujolar i el Coll de Palomeres és un camí veïnal o ral ben documentat per la cartografia històrica.

La primera representació cartogràfica detallada del camí apareix al *Plano Geométrico de los Terrenos comprendidos entre Monsen, Pla de las Arenas, Coll de Buch, Pueblo de Espinelbas y Viladrau* de l'any 1813 (Doc. núm. 26) al costat dels camins veïnals d'Espinelves, Sant Hilari i Cerdans/Arbúcies. El camí reapareix novament al mapa de Catalunya fet pel Depósito de Guerra a escala 1:200.000 de l'any 1873 (Doc. núm. 16) i, novament, amb més detall, al "Mapa del Montseny" a escala 1:50.000 publicat pel Centre Excursionista de Catalunya.

El camí històric inventariat condueix directament de Viladrau a Lliors passant pel Pujolar i el Coll de Palomeres. Aquest és el camí lògic i natural, sense haver d'enfilarse al Coll de Borderiol, més enlairat (evitant així un itinerari més llarg i costerut).

D'altra banda, **el camí inventariat no és la pista forestal construïda i mantinguda pels propietaris al·legants sinó el camí de ferradura subjacent, amb una amplada inferior a 2,0 metres, d'origen remot i naturalesa veïnal, d'ús públic des de temps immemorial.** La secció del camí coincident amb el camí de Vilarmau tenia l'any 1928 una amplada de 2 metres, segon recull la planimetria oficial de Viladrau elaborada per topògrafs de l'Instituto Geográfico Nacional (Doc. núm. 7).

Pel que fa al camí de Vilarmau cal entendre que el document al·ludit es refereix a la pista forestal, no al camí original de ferradura apte només a peu i amb cavalleries. El mateix es pot dir pel que fa a les pistes objecte d'un conveni de servitud.

Resposta a les al·legacions:

Desestimació.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 18 [22] Camí vell de Santa Fe

Motius al·legats:

- Es tracta d'un corriol senyalitzat en virtut d'un acord assolit amb el seu propietari i la Diputació de Girona.
- Aquest acord reconeix expressament la titularitat privada del camí.
- A l'esborrany de l'inventari amb el mateix nom s'assenyalava un altre camí.
- En el traçat que assenyala la cartografia, concretament en el lloc que toca la carretera de Sant Marçal, el camí no existeix. Al lloc hi ha un altre camí, que l'inventari no esmenta, barrat amb una cadena de tancament.

Valoració de les al·legacions:

El camí inventariat no es correspon amb el camí vell de Santa Fe. El camí vell de Santa Fe (o, millor dit, camí de Sant Marçal, atenent a les consideracions fetes en la resposta a les al·legacions presentades en relació al camí 15 [19]), és un camí històric que proporciona un accés més directe, a peu o amb cavalleria atès que es tracta d'un camí de ferradura, al camí rodat de Sant Marçal per la Vila i el Martí, ja analitzat. El camí ara en qüestió és una variant per a vianants del mateix camí marçaler.

La primera representació cartogràfica detallada del camí apareix al *Plano Geométrico de los Terrenos comprendidos entre Monsen, Pla de las Arenas, Coll de Buch, Pueblo de Espinelbas y Viladrau* de l'any 1813 (Doc. núm. 26) al costat dels camins veïnals d'Espinelves, Sant Hilari, Cerdans/Arbúcies i Lliors. Es tracta del camí inventariat atès que aquest no aquest no passa per la casa de la Vila.

El mateix camí reapareix als mapes de 1888 (Doc. num. 2), 1924 (Doc. num. 6) i 1928 (Doc. num. 7), en el darrer document amb el nom inequívoc de "*Camino de Viladrau a Santa Fe*"; es tracta segons el mateix document d'un camí de ferradura amb una amplada de 2,70-3,0 metres.

Ferran Tolosa¹⁸ descriu l'itinerari grafiat l'any 1888: "*Camí antic de Viladrau a Sant Marçal... Se surt de Viladrau en direcció a la Font d'en Miquel, i un centenar de metres amunt, després de Can Pujol, es troba un corriol que passa per darrera del Casal i permet arribar fàcilment al veïnat de les Paitides. D'aquí se segueix per la font del mateix nom, i les del Ferro i del Noi Gran, per arribar a un indret anomenat els Oms del Martí, no lluny d'aquest mas.*"

El camí vell de Sant Marçal el recull igualment el cadastre antic de rústica, dibuixat sobre fotogrames del Vol Americà de l'any 1956, també amb el nom inequívoc de "*Camino de Viladrau a Santa Fe*".

La titularitat cadastral del camí és pública i, addicionalment, el camí separa els polígons 4 i 5. En aquest sentit, cal subratllar que la delimitació de polígons al cadastre de 1956 seguia les "*Instrucciones para la ejecución del catastro topográfico parcelario*" publicades l'any 1942 pel Instituto Geográfico y Catastral, les quals estableixen que "*Los límites de estos polígonos serán siempre líneas permanentes no expuestas a variaciones, como ríos, arroyos, caminos vecinales, carreteras, canales, etc. Se prescindirá, por tanto, de arroyos cuyo curso pueda variar, caminos rurales que no estén bien determinados y puedan asimismo cambiar de un año para otro, sendas,*

¹⁸ Ferran Tolosa i Cabani (1998) "Camins tradicionals de Viladrau", *Monografies del Montseny* 13.

caminos de servidumbre que puedan perderse y, en general, de cuanto no presente garantía de inmutabilidad.” (Capítol II, 11).

El camí vell de Santa Fe té la referència cadastral 17234A004090060000YZ.

Resposta a les al·legacions:

Estimació. El camí inventariat, de titularitat privada, se substituirà amb el camí vell de Santa Fe, amb la referència cadastral 17234A004090060000YZ.

L'al·legació anomena el camí erròniament “Camí del Veïnat”. El camí ha estat inventariat amb el nom de “Camí vell de Santa Fe”. Atès que el camí apareix reiteradament en la documentació com a “Camí de Sant Marçal”, se substituirà el nom de “Camí vell de Santa Fe” per la denominació usual i popular de “Camí vell de Sant Marçal”.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 20 [29] Camí de Vic a Sant Segimon

Motius al·legats:

- La condició de camí privat està reconeguda en un document de data 3 de novembre de 1993 en que l'Ajuntament de Viladrau, informa que el camí que va del Mas la Noguera al Mas la Sala és privat.
- El 21 d'octubre de 2001 l'Ajuntament sol·licità autorització als propietaris de les finques per on transcorre aquest camí per tal d'organitzar-hi una caminada popular.
- El 10 de juliol de 2012 la Diputació de Girona, l'Ajuntament de Viladrau i els Srs. Ramon Oriol Nogués i Serafí Masvidal Pagès van signar un conveni per a la millora de la pista de la Sala. En el pacte de col·laboració la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Viladrau van reconèixer expressament la propietat privada del mateix (pacte quart i apartat 3.2. de la memòria del projecte).
- A l'entrada del camí hi ha un rètol d'accés restringit als veïns.
- Les obres de manteniment, arranament i millora del camí les han fet els seus propietaris.

Valoració de les al·legacions:

Totes les consideracions i referències documentals fetes al camí de Viladrau a Sant Segimon i el Brull (camí 02 [03]) són d'aplicació igualment al camí de Vic a Sant Segimon.

Tanmateix cal subratllar la identificació del camí amb el nom inequívoc de "*Camino de Vich a San Segimón*" a la planimetria municipal de Viladrau, el primer mapa oficial del terme municipal, de l'any 1928. Els topògrafs del Instituto Geográfico Nacional dibuixaren el mateix camí ja descrit l'any 1893 per Artur Osona a la "*Guia Itinerària*" (Doc. num. 31): "*Nº 5. De Sant Segimon a Vich... És aquest camí de matxos en extrem pintoresch y sens dupte lo mellor y més curt per anar de Sant Segimon a Vich.*"

Totes les consideracions fetes pels al·legants en relació a la pista forestal de la Sala no són d'aplicació al camí de ferradura inventariat (amb una amplada inferior a 2 metres, tal com documenta la planimetria de 1928; Doc. núm. 7). L'informe municipal de l'any 1993 (Doc. núm. 39), que aporten els mateixos al·legants, es refereix clarament a la pista atès que fonamenta la titularitat privada del camí en el fet que "*el camí que va del Mas de la Noguera al Mas de la Sala mor en aquesta propietat*". Aquesta afirmació no és aplicable al camí històric de ferradura que continua cap a Can Gat, Sant Segimon, i acaba sortint del mateix terme municipal. No s'ha inventariat la pista forestal ans el camí de ferradura, apte només per al trànsit a peu i amb cavalleries, el qual constitueix un camí públic preexistent. Els propietaris particulars se serviren del camí públic per construir un accés rodat, d'ús privatiu, d'accés a les seves finques. Cal subratllar en aquest sentit el precedent de l'any 1925 relatiu al Camí del Pla de Montfalcó al Pont del Noguera (camí de 06 [08]) analitzat en l'al·legació corresponent.

La titularitat cadastral del camí és pública.

Resposta a les al·legacions:

Desestimació. És un camí públic profusament documentat, d'ús públic des de temps immemorial, de titularitat municipal en la seva condició de camí veïnal i camí romeu de Sant Segimon.

Resposta a les al·legacions:

Desestimació.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 22 [33] Camí de les Casiques

Motius al·legats:

- El camí s'ha inventariat únicament en base a la titularitat cadastral.
- És un camí privat que només dona accés a les terres de Can Pic i Can Peu.
- El camí pertany a les finques del Segalàs i Can Peu Alt.

Valoració de les al·legacions:

Atès que el camí en qüestió, de titularitat cadastral pública (amb la referència 17234A00209005) té actualment una utilitat urbana, complementària de la via urbana identificada al cadastre urbà de Viladrau amb la referència 17234A00209001, de la qual constitueix la continuació, sembla més adient excloure-la de l'inventari de camins rurals per tal, d'incorporar-la (si escau) al registre de vies urbanes un cop tramitat i desenvolupat urbanísticament el sector on es troba el camí inventariat inicialment.

Resposta a les al·legacions:

Estimació. El camí s'exclourà de l'inventari de camins municipals.

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 23 [34] Camí de les Farigoles

Motius al·legats:

- El camí s'ha inventariat únicament en base a la titularitat cadastral.
- És un camí de desembosc sense benefici ni servei a la funció pública.
- Les obres de manteniment, arranjament i millora del camí les han fet els seus propietaris.

Valoració de les al·legacions:

El camí de les Farigoles és conegut popularment també com la Carretera Vella de Viladrau. Així ho recull també l'estudiós de Viladrau, Ferran Tolosa i Cabani:¹⁹ *“Carretera vella de Viladrau... Amb aquest nom es coneixia fa uns anys el camí antic, potser el més usat per entrar i sortir de Viladrau, que connectava Viladrau cap al sector de ponent del municipi, i per tant, amb els pobles de la Plana de Vic, o amb Vic mateix... Des de Can Pau Moliner, el camí transcorria uns metres per davall de l'actual carretera GE-520 fins a arribar vora el garatge dels Molins, ... on encara es pot seguir bé, una cruïlla d'on surt un camí ... en direcció al que ara és la urbanització del Park Hotel ...”* Aquest camí correspon al ramal Nord de la carretera vella, que en arribar a Viladrau es dividia en tres braços: *“ Era per tant un camí que es trifurcava en tres ramals per arribar al nord, al centre o a ponent del poble...”*

El camí inventariat, de titularitat cadastral pública, està documentat als fotogrames del Vol Americà de l'any 1956. És tracta d'un antic camí veïnal d'accés al nucli urbà de Viladrau des del camí ral de Vic, tal com confirma el mapa d'expropiacions del projecte de *Carretera de tercer orden de Arbucias a Vich* (Doc. núm. 37), de l'any 1917, que dibuixa la intersecció de la nova carretera amb el camí de les Farigoles, que rep el nom inequívoc de *“camino vecinal”*, sinònim de camí públic en la literatura administrativa del segle XIX i la primera meitat del segle XX.²⁰

Alhora, d'acord amb la documentació esmentada cal incloure a l'inventari la secció inicial del camí original, entre el camí ral de Vic i l'actual carretera GI-520.

A l'últim, aquest camí no va plantejar cap dubte en les sessions de treball prèvies a l'elaboració de l'inventari tal com acrediten sengles cartes adreçades a l'alcalde de Viladrau amb data de 20 de maig i 11 de juliol de 2013 pels lletrats representants dels aquí al·legants (Docs. Núm. 18 i 19): *“Que els aquí representats són coneixedors dels camins de titularitat municipal i, amb la més estricta voluntat de col·laborar activament amb el Consistori Local que vostè presideix en l'elaboració de l'esmentat inventari, procedeix a anotar-li els camins que, sense reserves, s'identifiquen de titularitat municipal: c) Camí de les Farigoles.”*

Resposta a les al·legacions:

Desestimació. Incorporació de la secció inicial del camí que arrenca del camí ral de Vic a l'inventari.

¹⁹ Ferran Tolosa i Cabani (1998) “Camins tradicionals de Viladrau”, *Monografies del Montseny* 13.

²⁰ Diccionari català-valencià-balear. **n) Camí veïnal:** el camí que va de poble a poble, o del poble al camí real o a la carretera (Cat.). També CC, Artículo 344: *“Son bienes de uso público, en las provincias y los pueblos, los caminos provinciales y los vecinales...”*

Al·legants: Cristian de Oriola-Cortada i Torrents i altres

Camí: 24 [35] Camí vell de Vic per l'Estrany

Motius al·legats:

- El camí s'ha inventariat únicament en base a la titularitat cadastral.
- El camí inventariat és una secció d'un camí més llarg (de Viladrau a Coll de Ciders) de propietat privada.
- Les obres de manteniment, arranjament i millora del camí les han fet els seus propietaris.

Valoració de les al·legacions:

El camí inventariat és una secció de titularitat cadastral pública d'un camí més llarg (camí de ferradura amb una amplada inferior a 2 metres) documentat cartogràficament al menys des de l'any 1888 (Doc. núm. 2). El camí està documentat igualment al Mapa de la Regió del Montseny de l'any 1912 (Doc. núm. 4).

El camí en qüestió és una variant o drecera del camí de Vic segons l'estudiós Ferran Tolosa i Cabani (Doc. núm. 8):²¹ *“Camí antic de Viladrau a Vic... Per Sabatés i el Collet de l'Home Mort. Se surt de Viladrau en direcció a Can Betllic, passant pel Pla de l'Os, can Panella, Collet de Masnou ... i coll de sa Sitja, i abans d'arribar a Can Betllic, es davallava per la dreta en direcció a la casa, avui abandonada, de l'Estrany... El camí segueix pel sot de la font de la Noguera fins arribar a la Noguera.”*

És sobre aquestes bases documentals que s'ha inventariat inicialment el camí vell de Vic per l'Estrany.

Això no obstant, caldria reforçar aquest coneixement amb noves fonts, documentals o orals, per tal d'escatir la naturalesa, pública o privada, del camí en qüestió.

Resposta a les al·legacions:

Estimació. S'exclourà el camí de l'inventari.

²¹ Ferran Tolosa i Cabani (1998) “Camins tradicionals de Viladrau”, *Monografies del Montseny* 13.

Al·legant: Antonio Bofill Portabella

Camí: 06 [08] Camí del Pla de Montfalcó al Pont del Noguier

Motius al·legats:

-Inexistència de servitud pública de pas.

Valoració de les al·legacions:

Aquest camí es va inventariar com a dret de pas públic atès que en les reunions de treball amb els propietaris aquests varen informar que “hi havia un dret de pas” dels veïns.

El camí es va inventariar provisionalment a l'espera de rebre la documentació acreditativa de l'existència del presumpte dret de pas. La documentació en qüestió va arribar fora de termini, amb posterioritat a l'aprovació inicial de l'inventari municipal de camins.

Dins la documentació aportada cal destacar tres documents:

Doc. núm. 12. Declaració signada a l'Ajuntament amb data juny de 1925 per veïns i propietaris de Viladrau.

Doc. núm. 13. Certificat amb data 18 de desembre de 1940 despatxat per José Malats Gallés, secretari de l'Ajuntament de Viladrau, amb la transcripció d'un acord municipal adoptat amb data 9 de juliol de 1925.

Doc. núm. 14. Transcripció feta amb data 12 de novembre de 1974 davant del notari de Barcelona Isidoro Aurelio Fernandez Anadón d'un ofici de l'Alcaldia de Viladrau original del 13 de juliol de 1925.

Els tres documents coincideixen a afirmar que:

1. El camí que des de Viladrau condueix pel Noguier al Pujol de la Muntanya, l'Aremany i a altres finques i paratges del Montseny [*“el camino carretero que partiendo desde este pueblo conduce a las fincas del Manso Pujol de Muntaña y Aremany y otros predios y parajes de la montaña del Montseny, atravesando el puente de la riera pasando por el manso Noguier...”*] era originàriament un camí de ferradura:
 - a. Doc. núm. (6.1925) *“Que el antiguo camino de herradura que partía antiguamente de esta población atravesando fincas del Manso Noguier, Manso Pujol de Montaña, Alemany y otros predios y parajes del Mont- [falta la línea següent]”*
 - b. Doc. núm. (9.7.1925) *“por haberse utilizado parcialmente para su construcción el antiguo camino de herradura que antes existia...”*
 - c. Doc. núm. (13.7.1925) *“reconociendo la servidumbre de paso para el tránsito de personas y caballerías por haberse utilizado parcialmente para su construcción el antiguo camino de tierra dura que antes existia...”*
2. Que aquest camí fou eixamplat com a camí de carro pels antics propietaris Ramon Bofill i Lluís Pujol:
 - a. Doc. núm. 12: *“Que el camino de que se trata fue construido en los años de mil novecientos dos y de mil novecientos tres sobre propiedades de los llamados Manso Noguier y Manso Pujol de Montaña, comenzando*

dicho camino carretero en el punto llamado Serra de Rosquellas y acaba en la casa Manso Pujol de Montaña y en la del Manso Alemany... Que dicho camino fue construido por el indicado Don Ramon Bofill, que es quien asimismo satisface todos los gastos de su conservación...”

- b. Doc. núm. 13 i doc. núm. 14: *“que fue construido a sus costas, corriendo por su cuenta su conservación, sin ninguna intervención por parte del vecindario ni del municipio...”*
3. Que mentre el camí de carro és privat, **el camí de ferradura és públic** per al trànsit a peu i amb cavalleries.
- a. Doc. núm. 12: *“que dicho camino en lo que tiene de carretera, es propio exclusivamente de Don Ramon Bofill... y Don Luis Pujol...”* ídem *“por haber considerado siempre, tanto dichas autoridades como el vecindario de este pueblo, que dicho camino en cuanto tiene de carretera es de carácter particular...”*
 - b. Doc. núm. (9.7.1925) *“el camino carretero de que se trata no es de dominio público y sólo de propiedad particular de los mismos, aunque reconociendo la servidumbre de paso para el tránsito de personas y caballerías...”* ídem *“... con derecho para poder interceptar el paso de carruajes por el mismo con medios que no constituyan peligro para los viandantes por subsistir la servidumbre de paso para el tránsito de personas y caballerías...”*
 - c. Doc. núm. (13.7.1925) *“el vecindario reconoce no tener derecho al paso público de carruajes, y ser del dominio particular y libre disposición de los aludidos propietarios el camino carretero de que se trata...”*

Per consegüent, en aquests documents, l'Ajuntament de Viladrau estableix que el camí és privat en el que té de camí de carro **i públic en el que té de camí de ferradura**.

Si bé aquests documents qualifiquen el pas públic repetidament de “servidumbre” en cap cas no fan referència a la constitució de cap servitud, al·ludint manifestament a un pas preexistent (anterior en qualsevol cas a l'any 1902, quan es construeix el camí de carro).

De les manifestacions fetes pel Sr. Antonio Bofill Portabella, actual propietari de la finca del Noguer, en la seva al·legació presentada contra la inclusió a l'inventari municipal del mateix camí, es desprèn que la finca del Noguer està inscrita lliure de càrregues.

Vist això, cal entendre que la “servidumbre” o “derecho al paso” que esmenten els documents ressenyats no és tal sinó el dret a circular del comú dels veïns (a peu o amb cavalleria) inherent a tot camí públic.

Resposta a les al·legacions:

Estimació parcial: No es tracta d'un camí de carro gravat amb una servitud de pas ans d'un camí públic de ferradura, amb una amplada inferior a 2 metres, apte per al trànsit a peu i amb cavalleries. Per consegüent, cal inventariar-lo com a bé immoble de titularitat municipal i no com a servitud pública de pas.